

Адрес: 422890, РТ, с. Старые Матаки,
ул. Центральная, 4
тел.: 8 (84346) 79-2-12

Адрес: 422890, РТ, Иске Матак авылы,
Центральная ул. 4
факс: 8 (84346) 79-2-12

РЕШЕНИЕ

Иске Матак авылы

КАРАР

2022 елның 11 апреле

42№

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, 2002 елның 10 гыйнварындагы «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә Советы **КАРАР** ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә Советының 2021 елның 04 мартындагы «Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» 17 номерлы карарын;

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә Советының 2021 елның 7 июлендәге «Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә Советының 2021 елның 04 мартындагы «Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегә территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» 17 номерлы карарына үзгәрешләр керү турында» 19 номерлы карарын.

3. Әлеге карарны "Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы" нда <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча әлеге карарны бастырып чыгарырга, Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Совет Рәисе,
Иске Матак авыл жирлегә башлыгы

М.М.Худякова

Татарстан Республикасы Өлки муниципаль районының Иске Матак авыл
жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды һәм физик һәм
юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү
тәртібе турында НИГЕЗЛӘМӘ

Өлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе
Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексының 61, 68, 77 ст.,
2002 елның 10 гыйнварындагы "Әйләнә-тирә мохитне саклау турында" 7-ФЗ
номерлы Федераль закон, Иске Матак авыл жирлеге Уставы нигезендә халыкның
экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан
Республикасы Өлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлеге
территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды һәм физик һәм юридик
затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртібен
(алга таба - авыл жирлеге) билгели.

1. Төп төшенчәләр

Өлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

яшел утыртмалар - табигый һәм ясалма үсеп чыккан агач, куак һәм үлән
үсемлекләре (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чөчөкләкләрне,
шулай ук аерым торучы агачларны һәм куакларны да көртөп);

табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында
формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын
берләштерүче, хужалык эшчәнлегенә кагылгысыз яисә аз кагылган территорияләр;

яшелләндерелгән, ясалма булдырылган яшелләндерү объектлары (авыл
хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге
жирләрнең аз булдырылган участкалары, алар чикләрендә өслекнең 50 проценттан
да ким булмаган өлешен үсемлекләр капламы биләп тора;

урман территорияләре- табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән
капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигый территория участкалары;

Агач- үсентеләрдән тыш 1,3 м биеклектә, 5 см диаметрдан да ким булмаган
үсемлек;

куак - туфрак өслегендә тармакланган күпьяллык күптармаклы (агачтан
аермалы буларак) үсемлек;

үлән капламы - газон, табигый үлән капламы;

ешлык - нинди дә булса урында куе үсә торган үсемлекләр, куаклар;

яшел массив - бердәм каплам ясаучы карт (15 яшьтән өлкәнрәк) кимендә 50
төп агач үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән
ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере
туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны
зарарлы матдәләр белән пычрату, үт төртү яки башка йогынты ясау;

Яшел үсентеләрне юк итү (югалту) - яшел үсентеләрнең үсешен туктатуга
китерә торган кисү яки башка зыян китерү.

Компенсацион яшелләндерү - юк ителгән яки 2 коэффициент зарарланган
яшел утыртмаларны яңадан утырту.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авил жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч,
рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәзмин итү буенча бурычлар оешмаларга эшчәнлек төрләрэн гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә - әлеге оешмалар житәкчеләренә йөкләнә;

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренәң милекчеләре, файдаланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын, яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәзмин итәргә тиеш.

2.4. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.5. Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документациясендә яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дәрәс белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.6. Яшелләндерелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан яшел үсентеләрнең тереклек эшчәнлеген тәзмин итүгә туры килми торган файдалану рәхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рәхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куакларны кисү рәхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рәхсәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

Рәхсәт бирү тәртибе авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән расланган агач һәм куакларны кисүгә, кронировкалауга яисә утыртуга рәхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең административ регламенты белән билгеләнә.

3.3. Рәхсәт бирү мөрәжәгать итүченәң Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, җыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычы булмаган очракта (авария хәлләренә бәйлә очрактан тыш) гамәлгә ашырыла.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты хат - гариза кәргәннән соң мөрәжәгать итүчегә әлеге эш төрен үткәргә рәхсәтә булган махсуслаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә киңеш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлегә;

3.4.2. агач-куак үсентеләренәң санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан төзелә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

киселгән агач өчен бәянең (түләүнең) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мөрәжәгать итүче акчасы хисабына башкарыла.

Рәхсәт итү вакыты - 90 көн.

3.5. Эшләрне башкаруга рәхсәт алган очракта, мөрәжәгать итүче әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләр кискән өчен түләүләрне кертәргә һәм компенсацион яшелләндерү тәртибен раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.6. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү мөрәжәгать итүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.7. Яшел утыртмаларны кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә мөрәжәгать итүче акчалары исәбеннән башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләргә генә рәхсәт ителә.

3.8. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны кисү, төяү, төяү һәм чыгару эшләре мөрәжәгать итүче хисабына башланган көннән өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тыела.

3.9. Территориянең кисү урынында газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, үз компетенцияләре чикләрендә территория хужасы һәм контроль

органнары белән килешенгән эшне башкаручы, зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәҗбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.10. Кискөн өчен түләмичә агач һәм куакларны кисү авыл җирлегенең башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очрақларда рөхсәт ителергә мөмкин:

3.10.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү буенча кисүләр үткәрү;

3.10.2 авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән җир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корымаларын ремонтлау;

3.10.3. Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм иҗтимагый биналарда яктылыкны каплый торган агач һәм куакларны кисү;

3.10.4. авария хәлендәге (аву куркынычы тудыручы, коры-сары) агач һәм куакларны кисү.

3.11. Югарыда күрсәтелгән очрақларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрәҗәгать итүчегә авыл җирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсациялә яшелләндерүне үткәргә кирәк.

3.12. Авария, коры-сары һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.13. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:

3.13.1. агачлар һәм куаклар рөхсәтсез кисү, рөхсәт буенча, ләкин рөхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә, санда һәм токымны кисмәү;

3.13.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.13.3. кәүсәне божралау яки уемлау;

3.13.4. үсә торган агач һәм куакларның үсеш туктатылганчыга кадәр зарарлануы;

3.13.5. агач һәм куакларның агым су, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән зарарлануы;

3.13.6. корыган агачларны рөхсәтсез кисү;

3.13.7. үсүчә агач һәм куакларның башка зарарланулары.

4. Компенсацион яшелләндрү

4.1. Компенсацион яшелләндрү рөхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү очрақларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндрү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган вакытта, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндрү мәнфәгатьләрендә яки хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү булган гражданныр яисә юридик затлар акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян натураль формада, компенсацион яшелләндрү белән капларырга тиеш. 2 коэффициент белән юкка чыгарылган урынына яшел утыртмаларны утырту.

5. Шәһәр төзелешә эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

5.1. Авыл җирлегендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алып барыла.

5.2. Яшелләндрелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндрелгән территорияләренә үстерү өчен билгеләнгән җир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелештә кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән җир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне бәяләү булырга тиеш. Бу очрақларда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан кертү һәм компенсация яшелләндрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау.

6.1. Авыл жирлеге Башкарма комитеты рәхсәтеннән башка яшелләнделерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге алып бару, палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшелләнделерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы, янгын куркынычы булган һәм агулы матдәләрне файдалану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларның зарарлануына яки юкка чыгуына китерергә сәләтле башка эшләр тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Өлеге Нигезләмәне үтәмәүдә гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.